

Misslyckad musselodling

Havererade / Två vargavintrar drabbade försöket att odla miljörande musslor i Kalmarsund. Finansiären Baltic Sea 2020 är besviken.

KALMAR

Musselodling i Östersjön är förenat med höga kostnader och tekniska svårigheter. Det slår stiftelsen Baltic Sea 2020 fast.

Det uppmärksamade projektet Miljömusslor skulle under perioden 2009-2012 testa om det går att odla musslor längs Östersjöns övergödda kuster.

Detta för att förbättra vattenkvaliteten och minska halterna av närsalter som kväve och fosfor i vattnet. Men i stället för att utveckla odlings- och skördemetoder fick projektet koncentrera sig på att få musselodlingarna att ligga kvar.

- Vi kunde ju omöjligt förutspå att vi skulle drabbas av de två västa vintarna på 25 år. Men med facit i hand var väl projektet lite för djärvt, säger Odd Lindahl vid Kungliga Vetenskapsakademien som lett projektet.

Isdrivning och havstulpaner

Två storskaliga musselodlingar upprättades, en i Hagby Hamn i södra Kalmarsund och en utanför Trosa. Forskarna skulle mäta tillväxten av musslor i odlingarna och uppskatta det möjliga upptaget av näringsämnen ur Östersjön. Odlingsteknik och skördeutrustning från västkusten skulle anpassas till Östersjöns mindre och ömtåligare musslor och metoder utvecklas för återanvändning av näringen i musslorna, till exempel som hönsfoder.

Men så långt nådde man aldrig. Odlingarna havere-

"Men med facit i hand var väl projektet lite för djärvt."

Odd Lindahl, vid Kungliga Vetenskapsakademien, som lett projektet.

rade av isdrivning under vintern, musslorna lossnade från odlingsnäten och havstulpaner konkurrerade ut mussellarverna.

- Förutsättningarna och valet av odlingsplatser var inte de bästa. I Kalmarsund var tillväxten bra men odlingarna låg för utsatt. Jag förstår att Baltic Sea 2020 är besviken över att målsättningarna inte nåddes, säger Odd Lindahl.

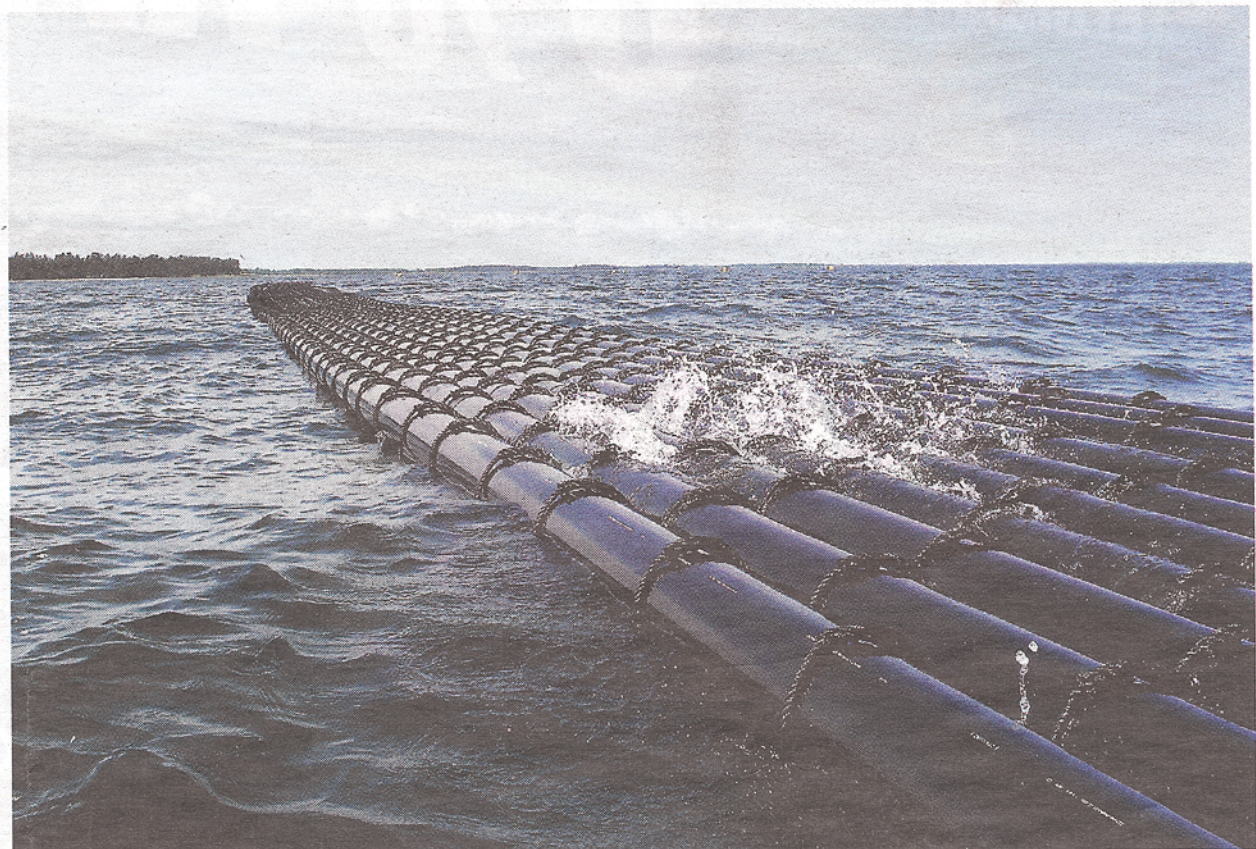
Bland annat har man lärt sig att sänka odlingarna under vattenytan för att undvika isen, och att odlingsnät fungerar bra för Östersjöns förhållanden, i stället för odlingsband som används på västkusten.

- Nät är mer effektiva för att skapa stor biomassa, vilket är bra för Östersjöns musslor som är mindre än de på västkusten. Där vill man ha matkvalitet på musslorna, då är band bättre.

Odd Lindahl tycker inte att projektet varit misslyckat.

- Ur forskningssynpunkt har vi lärt oss jättemycket, det här är inte slutet för musselodling i Östersjön.

HILDA HULTÉN

JUNI 2009. Då visades för första gången musselodlingen vid Hagby norra fiskeläge, ett par mil söder om Kalmar. 126 meter långa rör utgör ena delen av musselodlingen som ska ge Kalmarsund en bättre miljö. FOTO: LINUS WIKELL

» FAKTA AQUABEST

■ Blåmusslor är effektiva vattenfiltrerare, när de skördas plockas gödande näringsämnen ur havet. Musslorna kan bland annat ersätta fiskmjöl i fiskfoder.

■ AquaBest är ett större EU-finansierat projekt som går ut på att hitta vägar till hållbar fiskproduktion i Östersjöområdet.

■ Projektet i Kalmarsund pågår 2012-2013 och finansieras med 280 000 kronor, hälften kommer från EU och hälften från havsmiljöanslaget genom LOVA.

Aquabest har satt i gång nytt försök

KALMAR

I våras inleddes ett nytt försök med musselodlingar i Kalmarsund, EU-projektet AquaBest ska hitta de bästa platserna och få lokala entreprenörer att odla musslor för fiskfoder.

- Projektet med Miljömusslor var inte bara misslyckat, musslorna växte bättre än väntat och gifthalterna låg under gränsvärdena för livsmedelsproduktion, berättar Susanna Minnhagen, projektledare Kustmiljö på kommunledningskontoret.

Det nya projektet AquaBest är ett stort EU-finansierat projekt som går ut på att bygga upp en hållbar fiskproduktion i Östersjön.

- Vår del av projektet handlar om att hitta lämpliga odlingsplatser för musslor längs Kalmarsund och väcka lokalt intresse. Det är jättebra om vi kan odla musslor där vi behöver bli av med närsalter i vattnet.

Susanne Minnhagen
FOTO: INGER JOHANSSON

Musslorna ska bland annat användas som fiskfoder i näringsfattiga vatten i Norrland.

- Det blir lite Robin Hood-effekt, man tar från de näringsrika vattnen och ger till de näringsfattiga. Vi behöver öka vattenbruket och odla mer fisk, säger Odd Lindahl.

Han deltar i utvecklingen av en ny bearbetningsmetod, där musslorna värmecentrifugeras för att skilja kött från skal. Skalen blir hönsfoder och musselköttet torkas till mjöl som kan användas i fiskfoder.

HILDA HULTÉN